

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

Dissertatio Octava de Causis in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

una partium ubicationes, antequam dedole-
tur, quas habet; post factam ex eo statuam.
Nequè hinc sequitur, illum, qui movet sta-
tuam, utpote qui facit, ut partes ejus novas
physicè acquirant ubicationes, producturum
novam statuam: nam manent partes statuæ
æquè inter se distantes, & acquiruat ubica-
tiones omninò prioribus similes, adeoquè
manent ubicationes moraliter eadem; præ-
terea movens statuam non producit illas ubi-
cationes primò, aut arte dirigente, quod ad
denominationem artificis requiritur.

DISSERTATIO OCTAVA

De Causis in genere.

I. **C**AUSA est principium (per quod conve-
nit cum Patre in divinis, qui est prin-
cipium Filii generati) *influens* (id est, ex intrin-
seca sua virtute communicans & dans alteri
esse, quod non faciunt conditiones, sed sunt
tantùm id, sine quo causa non daret effectui
esse) *per se* (id est, cum intentione & incli-
natione; si enim æquè vel magis inten-
deret oppositum, non est propriè causa:)
influxu ex se formaliter defectibili, id est, non
neces-

necessariò existente ; qualis adhuc esset ille, ex se, quo Deus per impossibile sine libertate seu necessariò produceret aliquã creaturam, etsi defectibilis non esset defectibilitate extrinseca, desumptã à principio ad producendum indifferente ; quamvis tamen in ordine ad tales suppositiones impossibiles res nõ definiantur. Per hoc igitur Pater divinus excluditur à ratione causæ ; cùm enim influxus seu generatio & spiratio activa identificentur principiis activis seu Personis producentibus, & hæ Naturæ divinæ indefectibili, etiam ipse influxus talis est, & non potest non existere. Transire quoq; potest definitio allata à Sylv: Mauro: *causa est aliquid, saltem sustentativè, concurrens ad dandum esse alteri, quod nec identicè quidem est à se* (qualiter Filius in divinis est à se) sed longior est, & fusiore eget explicatione. Illa Suarez: *causa est principium per se influens esse in aliud* : inde displicet, quòd rò *aliud* nimis sit æquivocum ; vel enim significat essentiam seu naturam, pro ut rò *natura* significat quodcunquẽ ens distinctum à personalitate ; & sic natura activè & passivè producens subsistentiam, non influit in aliud, adeoquẽ ejus causa non

non est ; vel significat quamecunq̄e quidditatem, pro ut hac etiam comprehenditur accidens , substantia &c. & sic Pater in divinis adhuc influit in aliud. Si tamen significare debet quamecunq̄e quidditatem seu entitatem absolutè & simpliciter ab entitate producentis distinctam (quali modo nec Filiatio, nec Filius in divinis est entitas absoluta ab entitate absoluta Patris distincta, cum bene adhuc dicatur : entitas illa, quæ est Filius, est entitas illa, quæ est Pater) nihil contra illam definitionem habemus, quàm quod id per *τὸ aliud* non satis exprimitur.

II. Causa constituitur in actu primo remoto (intellige physico ; actus enim primus logicus est pura possibilitas rei, sicut actus secundus logicus est ipsa rei existentia) per propriam suam entitatem potentem producere effectum, cui adhuc aliquid deest, ex prærequisitis ad agendum, adeoque in obliquo dicit unam pluresve negationes, quò actus primus est remotior. Actus verò primus proximus est eadè entitas causæ habens omnia ad agendum, sive omnia ante actualem positionem effectus prærequisita V. G. præparatio-

parationem concursus divini, applicationem ad passum &c. Non constituitur tamen in actu primo per causalitatem & effectum possibilem; quidquid enim intrinsecè pertinet ad actum primum, vel est physicè productivum, vel requisitum ad physicè producendum effectum & causalitatem, ac consequenter existit; causalitas autem tantùm possibilis nec actu existit, neq; est physicè productiva causalitatis actualis; nequè quid requisitum ad productionem sui ipsius: & licet causalitas possibilis habeat actum primum logicum respectu sui ipsius ut existentis, non habet tamen actum primum physicum seu potentiam operativam respectu sui ipsius: potest tamen dici mediatè constituere actum primum, & ab eo connotari extrinsecè, in quantum virtus causalitas^{va} (quæ intrinsecè & immediatè constituit actum primum) essentialiter seu transcendentaliter respicit tam causalitatem, quàm effectum possibilem; & in quantum hæc effectus possibilitas tenet se objectivè, ex parte decreti divini decernentis concurrere, quod ^{de} concretum constituit intrinsecè actum primum, & non esset sine repræsentata priùs hac possibilitate. Atque

quæ hæc ita mediatè tantùm constituenta actum primum, dicit Oviedo, posse dici, requiri ad actum primum, non verò ex parte actus primi. Quod attinet ad remotionem impedimenti; si illa sit ipse effectus secundarius actus secundi (qualis est expulsio frigoris respectu productionis caloris) non pertinet ad actum primum; ad hunc enim spectant tantùm ea, quæ sunt priora effectui. Si autem tale impedimentum per actum secundum non est auferibile, ejus remotio spectat ad actum primum causæ liberæ, cum libertas excludat omnem determinationem, etiam extrinsecam ad negationem effectus: non tamen spectat ad actum primum agentis necessarij; sic ignis V. G. habens omnia ad producendum calorem requisita, applicatus passo validissimè cõservanti suum frigus, erit adhuc in actu primo proximo, etsi vincere non possit & tollere impedimentum frigiditatis impediens, quò minùs producatur calor; si enim illæ solæ causæ necessariæ essent in actu primo, quæ possunt vincere tale impedimentum extrinsecum, non dabitur resistentia causarum; quia non dabuntur duæ causæ contrariæ in actu

e 3

primo

primo expeditæ ad effectus cōtrarios incon-
possibiles, cūm utraq; non sit potens vincere
aliam, qualis si sit utraq;e, utraq; simul potest
vinci & vincere. In actu secundo constitui-
tur per causalitatem.

III. Inter causam & effectum est, & sufficit
prioritas naturæ, quæ sic bene explicatur,
quòd sit independentia causæ ab effectu tan-
quam influente (etiamsi de cætero cum eo ne-
cessariò connectatur, & sine eo esse nō possit,
ut causa necessaria ad agendum expedita esse
non potest sine effectu) & dependentia effe-
ctus à causa tanquā influente, sive quòd cau-
sa det effectui esse per veram causalitatem &
ab eo vicissim nō accipiat esse: dicitur quoq;
hæc prioritas prioritas *in quo*; prioritas verò
à quo comprehendit & hanc & prioritatem
simul originis. Non tamen causa spectata
materialiter præcisè secundum suam entita-
tem & in actu primo est prior naturâ suo ef-
fectu; sed spectata formaliter, & pro ut
actu influit in effectum; quia etsi causa,
quòd sit ab effectu independens, habeat ab
entitate sua; nihilominus per actualem
causalitatem, & non nisi actu causans habet
causa, quòd effectus à causa dependeat;
sic

sic etiam causæ dicuntur naturâ priores effectibus, si qui ab ipsis absq; media causalitate dependerent, in quantum actu dant illis esse.

IV. Causa efficiens physica (pro ut hæc opponitur intentionali V. G. finali, quæ existens solum repræsentata per intellectum movet voluntatem ad volendum se assequi; & morali, quæ sæpè etiam non existens à parte rei, sed repræsentata tantum ut jam præterita, vel ut absolutè existitura movet causam physicam, ad quid aliud à se distinctum producendum) ne quidem supernaturaliter potest causare, physicè influendo in effectum, pro primo instanti suæ desitionis, quando primò non est; sicut enim tunc non habet esse actu, sic quoq; non habet virtutem causandi actu; certè si illam habeat pro primo instante desitionis, cur non etiam pro sequentibus instantibus? & quomodo dabit alteri esse actuale, quod ipsum non habet esse actuale? implicat præterea esse modum, qualis est causalitas, actu, & non esse actu ejus terminum. Non sufficit itaq; sola contiguitas temporis causam inter & effectum, sicut sufficit sola contiguitas loci inter ea, & non requiritur, ut sint in eodem loco,

quia sola contiguitas temporis tollit fundamentum actionis, nempe existentiam, quod non facit contiguitas loci. Neq; in contrarium facit, dum pila projecta in altum pergit moveri sursum, projiciente immediate post projectionem mortuo; hujus enim motus immediata causa est impulsus, qui manet, projiciente jam mortuo.

V. Nulla causa præsupposita necessario existens physicè ante suum effectum (quales causæ sunt formalis, materialis & efficiens) potest vicissim causari à suo effectu quò ad primum esse, nec in eodem, nec in diverso genere causæ, ne quidem supernaturaliter; daret enim talis effectus suæ causæ primum esse, ut dicitur, & non daret, quia causa ista jam supponitur aliunde habere suum esse, utpote sine quo non potuisset producere hunc effectum; quod autem supponitur habere esse ante effectum, hoc ab illo non accipit primum esse, primum esse siquidem illud dicitur accipere, quod ita accipit esse, ut non supponatur illud aliunde habere. Esset præterea talis effectus sui ipsius causa, adeoque se ipso prior, cum sit causa suæ causæ, adeoque & causati per illam, quod causa.

causatum est ipse. Non igitur dispositiones
causant formam & vicissim ab illa causantur;
quia tantum disponunt ad formam, & pri-
mò producuntur à generante, & licet dein
conserventur à forma introducta, forma ta-
men tum vicissim non conservatur ab iis, nec
intuitu illarum, sed intuitu sui ipsius, adeo-
què ab iis in nullo genere causæ seu à prio-
ri dependet, sed ad summum à posteriori,
si illi connaturaliter sine his dispositioni-
bus non debeat conservatio. Nequè in-
troducitur novæ formæ causatur vicissim ab
expulsione veteris formæ, quam ipsa causa-
vit; unde dum dicitur: ideo introducitur
forma nova, quia expellitur vetus: non in-
troduceretur nova nisi expelleretur vetus: *tò*
ideo & nisi non important sensum propriè
causalem; sed tantum significant connatu-
ralem connexionem inter introductionem
novæ & expulsionem veteris formæ; sicut
etiam sumitur in hac propositione: *nisi cede-
ret fenestra, non ingrederetur ventus*, significat
enim duas res esse sibi invicem condiciones
concomitantes, nempe ventum non posse
esse in loco fenestræ, nisi illa simul repella-
tur &c. sicut & in hac propositione: *rota*

priores in curru quatuor rotarum non moventur, nisi simul moveantur posteriores: de cetero & apertionis fenestrationis & ingressus venti causa est impulsus, si per apertionem fenestrationis intelligas motum localem, quo illa prius ubi deferens acquirit novum; similiter negatio istius prioris ubi tam venti, quam fenestrationis, causatur ab impulsu, sive vis impellens sit in ipso vento, sive in alio. Neque duo ligna sibi opposita in modum coni inferunt mutuam causalitatem; quia singulorum ubicationes causantur à suis ubicatis, negatio autem ulterioris motus sequitur ad utriusque ligni ubicationem: ex eo autem quòd unum lignum alterum impediatur, quòd minùs moveatur ulterius, sequitur tantum, duo posse esse sibi invicem impedimento. Neque manus duæ confri-cando se incalescentes; quia calor in utraque manu simultaneè producitur per spiritus vitales à motu excitatos. Neque prunæ conservant se influendo in se invicem, sed tantum junctis viribus fortius resistunt contrario. Potest nihilominus causa finalis causari vicissim à suo effectu in genere causæ efficientis V.G. potest ambulatio physicè causare sanitatem, à qua ambulatio causata fuit finaliter;

&

& de his intelligendus est Aristoteles inqui-
ens : *quadam vicissim sunt sibi causa.*

VI. Similiter naturaliter nequeunt duæ
res se mutuò producere quò ad secundum ef-
se ; foret enim ista secunda productio & mul-
tiplicatio actionum totalium respectu ejusdē
effectus superflua in ordine ad finem à natu-
ra intentum , potest id tamen fieri divini-
tus : V. G. possunt duo ignes producti à
solo Deo in eodem instante à Deo elevari ad
se mutuò producendos , imò effectus ad re-
producendā suam causam, per actiones, quæ
prioribus superveniant , illasquē essentialiter
præsupponant, utpote per quas accipiunt pri-
mum esse & existētiam, quæ est fundamentū
necessarium , ut possint operari , & secundò
producere suam causam vel rem aliam. Et sic
tales duæ causæ essent sibi priores & poste-
riores prioritate & posterioritate sive depen-
dentiā & independentiā fundata in diversis
actionibus V. G. ignis A producens secundò
ignem B, & secundò reproductus ab igne B,
quò ad primum esse , quod habet indepen-
denter ab igne B, & à quo dependenter dat
secundum esse igni B , est prior igne B : quò
ad secundum esse , quod accipit ab igne B
e 6 existen-

existente per primum esse, est posterior illo. Ex his tamen non sequitur, posse similiter Filium secundò producere Patrem in divinis; productiones enim in divinis singulæ singulas diversas constituunt personas, nec potest una persona constitui per duas productiones, utpote quarum una superflua; ideoque sicut personas, sic & productiones implicat multiplicari.

VII. Probabilius quoque censetur, posse idem se ipsum divinitus producere quò ad secundum esse, cum in eo non appareat repugnantia. Neque enim ista secunda productio esset dependentia rei à se ipsa, & non esset, utpote talis, sine qua & alià in ejus locum suffectâ potest existere; nam talis quidem est dependentia simpliciter talis, non verò secundum quid sive quò ad secundum esse tantum talis; & dicit dependentia in genere actualem influxum ex se defectibilem. Neque implicat, causam secundò rem producentem non tollere ejus ad existendum indifferentiam (quanquam tollat indifferentiam rei, quam habet ad hoc, ut secundò producat) sicut implicat, causam primò
rem

rem producentem id non facere. Neque implicat rem respectu ejusdem actionis esse in fieri secundo, & simul in facto esse. Neque ista actio secunda supponit effectum suum formalem adæquatum, qui est complexum ex re existente & secunda actione, quod complexum non supponit secunda actio, sed constituit. Neque invalidatur hac ratione argumentum SS. Patrum probantium Patrem distingui realiter à Filio in divinis, quia est producens & productum; nam illi supponentes, ibi semper esse distinctionem realem inter producens & productum, ubi aliquid naturaliter producitur, bene intulerunt, Patrem distingui à Filio; quia quidquid Deus producit ad intra, id producit naturaliter. Si autem propter hanc indistinctionem producentis & producti directes, rem illam appellare causam sui ipsius, dic, esse principium, quamvis nos, dum causam definivimus, in *τὸ aliud* vim non fecerimus.

VIII. Possunt plures causæ finales in actu secundo totales (qualis dicitur illa, non quæ influit sine consortio alterius; sed quæ influit influxu se solo sufficiente ad effectum ponendum,

dum, ita ut ex vi hujus influxus, etsi altera causa abesset, adhuc poneretur effectus) naturaliter influere in eundem effectum seu actionem externam. Potest enim illa imperari à pluribus actibus internis habentibus plura motiva seu fines, qui actus imperantes, quia physicè non influunt in actum externum, hic ab illis non specificatur, sed manet & procedit idem, sive ab hoc, sive ab illo, sive ab uno, sive à pluribus diversis actibus internis imperetur; è quibus actibus nullus est superfluous, saltem in ordine ad operantem (etsi de cætero alter superfluous sit respectu præcisè actionis, quæ eadem procedit uno illorum deficiente) cum volitiones appetitivæ non tantum ordinatæ sint à natura ad imperandam existentiam mediæ seu effectus externi; sed vel maximè ad bene vel malè afficiendam voluntatem. Idem tamen actus internus voluntatis ne divinitus quidem causari potest à pluribus finibus totalibus totaliter influentibus; quia fines semper sunt formalia motiva actuum voluntatis, non potest autem idem actus voluntatis habere plura objecta motiva adæquata, cum non possit ab eis ita procedere, ut maneat idem actus uno moti-

motivo deficiente. Potest ergo aliquis velle ire in patriam suam, & ut parentes ægros inviset, & simul ut accipiat pecuniam, ita ut horum finium uno deficiente, adhuc velit ire, non tamen id potest velle per eandem volitionem, quã volebat ire propter utrumquẽ finem, sed per aliam specie distinctam.

IX. Non potest naturaliter eadem forma simul è duplici subjecto totali per duplicem educationẽ totalem educi, aut idem effectus à pluribus causis efficientibus totalibus totaliter influẽtibus procedere; semper enim una actio & una causa erit superflua; nam cum effectus ad sui existentiam non exigat totalẽ conatum plurium causarũ seu duplicẽ actionem, Deus agens ordinariẽ juxta naturalẽ rerum exigentiam, non concurrit ad duplicem actionem totalem, seu ad omnem conatũ & virtutem, quam habet utraq; causa totalis in actu primo, exserendam, sicq; per hunc Dei concursum vis operativa causarũ necessariorum ligatur, & determinatur, ut actione attemperatã concurrant; si verò effectus intentionis sit capax, tunc duæ causæ effectum producent intensiorem, respectu cujus tamẽ
singul-

singulæ non erunt causæ totales, cum singulæ seorsim non sint sufficientes ad tantam intentionem producendam. Fieri nihilominus id potest supernaturaliter; in eo enim, quòd passum plures totales actiones recipiat, effectusque eas terminet, nulla est repugnantia. Præterea ex eo, quòd unum agens exferat omnem conatum & vim activam, non evacuatur intrinsecè vis activa alterius; & licet actio una respectu effectus & finis à natura intenti sit superflua, non tamen respectu omnipotentia & finis ab ea intenti. Itaque in isto casu effectus à neutra causa determinatè dependebit, si per *dependere* intelligas, egere alicujus influxu ad existendum; est quippe actio indeterminatè accepta, seu aliqua actio egentia effectus, non verò hæc vel illa determinata actio: dependebit ab utraque, si per *dependere* intelligas, accipere ab aliquo esse; item dependebit ab utraque determinatè, si per *dependere* intelligas, egere aliquò ad existendum tali modo per duplicem actionem totalem. Potrò si effectus eodem instanti producat per duplicem actionem totalem, neutri præsupponitur existere; si producat per actionem
tota-

totalem secundò, seu supponentem primam productionem, præsupponitur effectus existere ante secundam actionem, sed non quò ad secundum esse; Et licet hæc secunda actio superveniens non traducat effectum à non esse ad esse (quod est solius actionis primò productivæ) dat tamen rei idem esse secundò, & traducit illam à non esse secundò ad esse secundò, simulquè cum priore rem conservat, vel si prior pereat, in locum ejus succedit. Deniquè concurrent tales duæ actiones ut elevatæ quò ad modum tantùm, in quantum in circumstantiis conjunctionis non debetur illis concursus Dei simultaneus totalis; adeoque spectatæ quò ad modum sunt ambæ causæ instrumentales.

X. Potest idem numero effectus divisim causari à pluribus causis totalibus, sive ita causari ab hac causa, ut potuerit causari ab alia (nisi tamen quid obstat, uti ipsi actus vitales procedunt ab hoc numero principio, ut non potuerint iidem numero procedere ab alio principio) sicut enim idem effectus conservari potest à pluribus causis sibi succedentibus, imò & intendi ab
aliis

aliis causis, quàm à quibus primò productus est, sic quoquè videtur à pluribus causis divisim posse primò produci. Per accidens igitur est effectui, quòd ille procedat ab hac numero causa, & ad hoc determinatur formaliter à causalitate, efficienter à solo Deo, & consequenter pendebit effectus hic per accidens ab hac causa, si per tò per accidens *dependere* intelligas, contingenter, & non essentialiter dependere; non verò dependebit ille per accidens, si intelligas dependere à causa non propriè tali, sed habente se per accidens. Illud autem *Ecclesiast. honora parentes, & memento, quia nisi per illos, natus non fuisses*: supponit Deum constituisse, quinam, & ex quibus nascituri sint parentibus, & stante hoc decreto te non fuisse nasciturum, nisi ex his tibi à Deo constitutis parentibus.

XI. Omnis actio & effectus quò ad possibilitatem essentialiter connexus est cum suis causis & principiis, & his implicantibus etiam implicat ille; effectus enim & actiones non possunt actu existere (quod est aliquid esse impossibile) nisi etiam actu possint existere eorum causæ: dein ab illo
enti-

entitas possibilis dependet objectivè sive in statu possibilitatis, à quo eadem entitas existens dependet realiter in statu existentiae. Vice versâ omnis causa tam creata, quàm etiam increata in actu primo dicit connexionem essentialem seu respectum transcendentalem ad suos effectus possibiles; nam prædicatum illud: *Esse productivum effectuum* (quod est causæ in actu primo intrinsecum & essentialè) nec esse, nec concipi potest sine effectu isto possibili, nequè etiam implicante effectu manet adhuc ex parte causæ vis ejusdem productiva, cum causa, etiam quantum est ex parte sua, non contineat in virtute sua impossibile seu chymæram: dicere autem implicante effectu, causa manet adhuc potens illum producere, si ille non implicaret, idem omnino est, ac dicere, implicante vi productivâ causæ, illa adhuc maneret, si illa non implicaret. Ut itaque absolutè censeatur permanere vis causæ productiva, debet non tantum in sensu diviso, sed etiam in sensu composito, nimirum manente implicantiâ effectus, manere; aliàs (quod omnino absurdum est & ridiculum) & Deus jam erit

erit causa chymaræ, quia potens est illam
 producere sub hac conditione, si non im-
 plicaret. Nequè implicantibus v. g. omni-
 bus creaturis vera est hæc propositio: *Deus*
potest producere, quidquid non implicat: cum
 sit de subjecto non supponente; sicut & hæc
 ideo falsæ sunt: *Petrus occidit omnes homines*
in foro, (supposito nullos fuisse in foro ho-
 mines) *Deus potest producere quamcunque*
chymaræ, quæ non implicat: Nequè impli-
 cante vel unicâ muscâ, manet conceptus om-
 nipotentia illius, quæ jam est, cujus con-
 ceptus non est, posse producere; quidquid in
 isto casu non implicat; sed posse producere,
 quidquid jam non implicat; etsi maneat, vel
 potiùs detur tum conceptus alicujus omni-
 potentia, quæ fingitur tunc esse. Verum
 quidem est, ex eo, quòd chymæra, quæ sem-
 per fuit chymæra, sit chymæra, non desine-
 re hanc omnipotentiam, desinet tamen ex
 eo, quòd chymæra, quæ nunquam fuit chy-
 mæra, fieret chymæra, quale quid fieret, si
 musca, quæ nunquam implicavit, inciperet
 implicare. Similiter desinet hæc omni-
 potentia eo ipso, quò intelligitur productiva
 chymæra redditæ possibilis, quæ ante im-
 plica-

plicabat, adeoque augeri vis ejus productiva; implicat enim omnipotentiam hanc, utpote infinitam, fieri potentiolem, adeoque ne quidem maneret hæc potentia productiva omnis illius, quidquid jam non implicat. Nihil autem indecentiæ importat hæc connexio, seu implicare Deum sub conditione impossibili, sicut nihil importat Deo indecens, alia ejus attributa sub simili conditione impossibili implicare; v. g. ejus sanctitatem, si mentiretur, ejus Justitiam, si malos præmio afficeret; imò absurdi nihil in eo est, quod ita connectatur cum re impossibili v. g. alio Deo, ut eo facto possibili, implicaret. Similiter nihil dependentiæ à creaturis importat hæc connexio, utpote quæ quid latius patiens est, quàm dependentia (aliàs & Pater divinus connexus necessariò cum Filio, ab eodem dependeret) & fundata in summa Dei perfectione & fecunditate. Nihil item egentæ; dici enim non potest, creaturarum possibilitatem esse conditionem ad hoc, ut existat Deus, nisi hoc loquendi modo significare velis, Dei existentiam inter & creaturas tam necessariam esse connexionem, ut hæc esse non possit, nisi post le
tra-

trahat creaturas·possibiles veluti majestati
suæ famulitium. Nihil demum imperfectio-
nis; non enim omnipotentia excogitata ca-
rens hac connexionē, major est & perfectior
omnipentiā ita cum creaturis connexa,
sed longè inferior, adeoquē fictitia; dicere
autem, hinc sequi, possibilitatē Dei non esse
magis necessariam quàm possibilitatem crea-
turarum, apud intelligentes non est absur-
dum; in tantum tamen necessitas possibili-
tatis creaturarum inferior est, in quantum
creaturæ necessariò quidem possunt existe-
re, sed per alium, Deus autem à se, à quo ef-
fendi modo à se, vel per alium, abstrahit pos-
sibilitas entis intrinseca. Illud deniquē hic
observandum est; Deum seu causam cum
effectibus actu existentibus, sed non ut exi-
stentibus connecti necessariò; licet enim
possibilitas & existentia actualis rei non di-
stinguantur in ratione prædicatorum obje-
ctivorum, distinguuntur tamen valde ratio-
ne status; quæ connexio cum creaturis ut
possibilibus etsi non sit actualis & propriè
realis tanquam influentis in illas, est tamen
tanquam potentis in illas influere, adeoquē
potentiā exercentis aliquod munus circa
illas,

illas, quod sufficit ad hoc, ut terminus non sit purè terminus, qualis requiritur ad relationem transcendentalem.

XII. Non est autem respectus hic indeterminatus, id est, talis, quo ita respiciat effectus possibiles, ut quocunquè implicante effectū, causa adhuc maneat, & non implicet, nisi implicantibus simul omnibus; sed talis, ut eo ita respiciat effectus determinatè omnes, ut quocunquè reddito impossibili, implicet & illa; quia quocunquè implicante implicat prædicatum causæ intrinsecum, quod est, esse virtutem productivam hujus effectus. Hinc tamen non sequitur, eum, qui intuitivè cognosceret Deum, statim etiam in particulari cogniturum omnes creaturas possibiles, cum cognitio creata repræsentans omnia individua possibilia, uti & cognitio comprehensiva Dei, imò & creaturæ (si ad illam requiratur, ut determinatè & distinctè omnium prædicatorum relativorum terminos repræsentet, implicet) sed cognoscat tantum confusè hos terminos, & ipsum Deum, qui connexus est cum singulis in particulari creaturis possibilibus, non ut connexum cum singulis.

DIS-